

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
SSP – 140 – 37(2)/04

Warszawa, 6 lipca 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Przedkładam **stanowisko Rządu** wobec poselskiego projektu ustawy

- **o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych** zawartego w sprawozdaniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (druk nr 3008).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Polityki Społecznej do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

Stanowisko Rządu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych zawartego w sprawozdaniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu RP (druk nr 3008)

I. Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu RP (druk nr 3008) dotyczy poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 2658), nad którym prace w Sejmie rozpoczęły się 16 marca 2004 r. (skierowanie do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny do pierwszego czytania). Pierwsze czytanie projektu ustawy miało miejsce 30 marca 2004 r. i w jego efekcie Komisja Polityki Społecznej i Rodziny wniosła o odrzucenie projektu ustawy z druku 2658. Sejm na 72. posiedzeniu w dniu 2 kwietnia 2004 r. skierował projekt ustawy do Komisji do ponownego rozpatrzenia. Komisja w dniu 16 kwietnia 2004 r. ponownie wniosła o odrzucenie projektu. Sejm na 73. posiedzeniu w dniu 20 kwietnia 2004 r. ponownie skierował projekt ustawy do Komisji w celu ponownego rozpatrzenia. Projekt został skierowany do podkomisji nadzwyczajnej i w wyniku jej prac nastąpiła całkowita zmiana merytorycznej zawartości ustawy. Pierwotny zakres projektu ustawy zawarty w druku nr 2658 miał de facto na celu wprowadzenie zmian do ustaw: o funduszu alimentacyjnym oraz o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, które z dniem 1 maja 2004 r. zostały uchylone ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.). Natomiast projekt przedstawiony w sprawozdaniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny z dnia 17 czerwca 2004 r. w druku nr 3008, ma na celu dokonanie zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych, wprowadzając na okres do końca 2004 r. nowy, odmienny od przewidzianych w przepisach ustawy, rodzaj świadczenia.

II. Wątpliwości budzi, czy treść zgłoszonych podczas rozpatrywania projektu ustawy przez Sejm poprawek może iść tak daleko, aby uczynić przedmiotem kolejnych czytań projekt, którego zakres w takim stopniu różni się od złożonej inicjatywy ustawodawczej, że jest to w istocie projekt innej ustawy. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zawartym w uzasadnieniu do wyroku z

dnia 24 marca 2004 r. (Sygn. akt K 37/03), poprawki, które polegają na uzupełnieniu tekstu projektu ustawy o nowe elementy, powinny z samej swej istoty pozostawać w związku z treścią pierwotnego projektu, tj. projektu złożonego w Sejmie. Dotyczy to również poprawek zgłaszanych przez wnioskodawcę (czyli tzw. autopoprawek). Dla oceny związku poprawki z projektem będącym podstawą prac Sejmu, nie ma znaczenia tytuł ustawy, ale przedmiot regulacji. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego poprawki muszą mieścić się w zakresie projektu wniesionego przez uprawniony podmiot i poddanego pierwszemu czytaniu. Zatem w przypadku projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych za naruszenie art. 119 ust. 2 w zw. z art. 118 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, należy uznać zgłoszoną poprawkę, która przewiduje wykreślenie treści wszystkich dotychczasowych przepisów i wprowadzenie na to miejsce zupełnie nowych przepisów tak, że w istocie jest to nowy, odmienny treściowo projekt ustawy. Projekt ten, przedłożony w sprawozdaniu Komisji, stanowi przedmiot II czytania. Zaakceptowanie takiego stanu rzeczy oznacza także obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej (art. 118 ust. 1) i trzech czytań projektu (art. 119 ust. 1).

III. Obok wątpliwości natury proceduralnej propozycja poselska budzi szereg wątpliwości merytorycznych.

III.1. W projekcie ustawy wprowadza się dla wąskiej grupy świadczeniobiorców na okres od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka w nowej wysokości 80% dotychczas pobieranego świadczenia z funduszu alimentacyjnego (art. 1, pkt 3). Grupa ta to osoby, które do dnia 30 kwietnia 2004 r. pobierały świadczenia wyższe niż 170 zł lub, w przypadku dziecka niepełnosprawnego, 250 zł na dziecko. Wszystkie te osoby, także jeżeli nie spełniają wymogów dochodowych ustawy o świadczeniach rodzinnych, będą miały prawo przez 8 miesięcy do dodatku w wysokości 80% dotychczasowego świadczenia. Jeżeli jednak otrzymywały świadczenie w kwocie poniżej 170 zł, a ze względu na przekroczenie progu dochodowego określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych na poziomie 504 zł na osobę (lub 583 zł, jeżeli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne) nie uzyskały prawa do świadczeń rodzinnych, nie mogą liczyć na żadne świadczenie. Rozwiązanie to preferuje więc

rodziny o wyższym statusie społecznym i materialnym, ponieważ zazwyczaj tym rodzinom sądy przyznawały wyższe alimenty, uznając większe potrzeby dzieci. Rozwiązanie to podtrzymuje także dotychczasową, niezależną od rzeczywistej sytuacji materialnej rodziny, rozpiętość w wysokości pomocy świadczonej ze środków budżetu państwa.

Należy także zauważyć, że dodatek ten nie będzie obciążał konta dłużnika zobowiązanego do alimentacji, a tym samym różnicowanie kwoty dodatku na takie same dzieci nie wydaje się właściwe z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej.

III.2. Przyjęcie, że dodatek w podwyższonej wysokości przysługuje wszystkim osobom, które do dnia 30 kwietnia 2004 r. pobierały świadczenia z funduszu alimentacyjnego oznacza, że:

- brak jest możliwości weryfikacji uprawnień do dodatku, a więc dodatek może przysługiwać także osobom, które:
 - przestały być uprawnione do alimentów,
 - w przypadku których egzekucja zasądzonych alimentów okazała się skuteczna, *
 - po 2001 r. (na podstawie dochodów z tego roku ustalane było prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego) znacząco poprawiła się sytuacja materialna rodziny;
- dodatek może przysługiwać przy dużo wyższym dochodzie niż określone to jest w ustawie o świadczeniach rodzinnych (504/583 zł na osobę), ale także przy znacznie wyższym niż określony był w ustawie o funduszu alimentacyjnym (612 zł na osobę). Zgodnie bowiem z art. 6 ustawy o funduszu alimentacyjnym kryterium dochodowe mogło być przekroczone o wysokość otrzymywanego świadczenia (maksymalna jego wysokość wynosiła 618,60 zł), co oznacza, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługiwały także przy dochodzie do 818 zł na osobę w rodzinie trzyosobowej, do 920 zł w rodzinie dwuosobowej, a nawet do ponad 1.200 zł w przypadku jednej, samodzielnej osoby;
- przepis obejmowałby wybiórczo osoby pełnoletnie i tylko część studiujących, w tym także osoby 30, 40-to letnie, posiadające wyroki zasądzające alimenty, którym wypłacane były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Od maja 2003 r. ZUS, zgodnie z przyjętą wykładnią przepisów ustawy o funduszu alimentacyjnym.

nie przyznawał świadczeń osobom studiującym. Jednak osoby, którym przyznano świadczenia przed tą datą utrzymały uprawnienia do końca okresu zasiłkowego, który był przedłużany i skończył się dopiero w kwietniu 2004 r.

III.3. Wprowadzenie w życie rozwiązania proponowanego w projekcie posejskim wymagałoby więc co najmniej następujących korekt:

- 1) rozszerzenia przepisu na wszystkie osoby, które w kwietniu 2004 r. korzystały ze świadczeń funduszu alimentacyjnego, przy jednoczesnym wprowadzeniu konieczności spełnienia warunków określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych (można ew. dopuścić kryterium wyższe 612 zł na osobę, ale przy sposobie liczenia dochodu jak w ustawie o świadczeniach rodzinnych). Przyjęcie takiego rozwiązania ułatwi pracownikom samorządów gmin realizujących te świadczenia rozpatrywanie wniosków i wydawanie decyzji (szacuje się, że będzie zmienionych co najmniej 150 tys. decyzji), pozwoliłoby to także uniknąć konieczności określenia w ustawie sposobu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia, ponieważ miałyby zastosowanie obowiązujące wzory wniosków;
- 2) określenie wysokości dodatku na poziomie 70% otrzymywanego świadczenia z funduszu alimentacyjnego, co pozwoli obniżyć wydatki o ok. 35 mln zł;
- 3) ograniczenie do 300 zł wysokości dodatku na jedno dziecko (oznacza to dalsze obniżenie wydatków o ok. 18 mln zł);

W systemie świadczeń rodzinnych najwyższe kwoty dodatków nie przekraczają 400 zł i w tej kwocie przyznawane są na rodzinę (niezależnie od liczby dzieci na utrzymaniu), a nie na każde dziecko. Tymczasem dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przyznawany jest na dziecko, dlatego zaakceptowanie proponowanej maksymalnej wysokości 494,88 zł netto na dziecko musi budzić opór, zwłaszcza w zestawieniu z minimalnym wynagrodzeniem – 824 zł brutto, lub najniższą emeryturą oraz najniższą rentą rodzinną - 552,63 zł. Kwota ta będzie porównywalna z przyjętym w pomocy społecznej progiem interwencji socjalnej (316 zł na osobę w rodzinie). Należy także zwrócić uwagę, że rodzina niepełna wychowująca dziecko niepełnosprawne, przy progu dochodowym 583 zł na osobę, otrzymuje dodatki do zasiłku rodzinnego w maksymalnej kwocie 320 zł miesięcznie na dziecko (dodatek z tytułu samotnego

wychowywania dziecka niepełnosprawnego – 250 zł + dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 70 zł);

IV. Realizacją systemu świadczeń rodzinnych już w 2004 r. w znacznej części obciążone zostały samorządy gmin i, mimo że rozwiązania te były przez stronę samorządową opiniowane na etapie tworzenia projektu ustawy, ich wdrożenie spotkało się z dużym oporem samorządów. Podnoszono przede wszystkim kwestie niedostatecznych środków finansowych przeznaczonych na obsługę systemu, bowiem koszty obsługi określone zostały na 2004 r. na poziomie 2% wydatków na świadczenia rodzinne. Protesty samorządów odpierane były przez stronę rządową argumentem, że ustawa przewiduje 12-miesięczne okresy zasiłkowe (pierwszy nawet 16 miesięcy), a spiętrzenie prac związanych z ustaleniem uprawnień i wydaniem decyzji będzie miało miejsce jedynie na początku okresu zasiłkowego i to przez okres nie dłuższy niż 2 miesiące. Oznacza to, że nie ma potrzeby utrzymywania dużego stanu zatrudnienia przez cały okres zasiłkowy i wskazana jest taka organizacja pracy, aby możliwe było okresowe przemieszczanie pracowników do realizacji zwiększonych zadań. Duża część gmin tak właśnie postąpiła, a mimo to nadal uważają, że środki na obsługę świadczeń są niewystarczające. Tymczasem poselski projekt ustawy nakłada na gminy nowe zadanie, którego realizacja przewidziana została w trakcie okresu zasiłkowego. Projekt ten ani w wersji pierwotnej, ani w obecnej, nie był skierowany do zaopiniowania przez stronę samorządową. Oznacza to naruszenie art. 36 ust. 6 Regulaminu Sejmu RP.

V. Koszty realizacji poselskiego projektu ustawy ocenione zostały przez autorów projektu na co najmniej 160 mln zł (bez kosztów obsługi). Jednak Komisja Polityki Społecznej i Rodziny nie wskazała źródeł sfinansowania przyjętego rozwiązania. Mając na uwadze zgłaszane już przez poszczególne gminy i województwa wnioski o zwiększenie środków na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych w obecnym kształcie, nie może być mowy o sfinansowaniu tego dodatkowego świadczenia w ramach środków zaplanowanych w budżecie państwa na 2004 r. na realizację świadczeń rodzinnych. Nie można więc zlekceważyć art. 167 ust. 4 Konstytucji RP, który nakazuje, aby zmiany w zakresie zadań jednostek samorządu terytorialnego następowały wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Konieczne więc jest rozpatrzenie wszystkich propozycji mających na celu minimalizację kosztów realizacji projektu i skierowanie dodatkowej pomocy państwa tylko do rodzin najbardziej potrzebujących. Przyjęcie propozycji zawartych w pkt. III.3. oznacza obniżenie kosztów realizacji ustawy do kwoty ok. 107 mln zł, a więc bardziej prawdopodobne jest sfinansowanie tego wydatku w ramach budżetu na 2004 r.

VI. Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła z dniem 1 maja 2004 r. nowy system świadczeń rodzinnych. Jednocześnie zlikwidowała istniejący od 1974 r. fundusz alimentacyjny, utworzony z myślą okresowego kredytowania osób, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a które z różnych przyczyn nie mogły się z niego wywiązać. Poziom odzyskiwania przez fundusz należności wynosił wówczas ok. 80-90% (jeszcze w 1989 r. ściągalność wynosiła 67,6%).

Jednak w ostatnim dziesięcioleciu charakter tych świadczeń uległ istotnym przemianom. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w coraz większym stopniu były finansowane z budżetu państwa, ponieważ ściągalność należności z roku na rok gwałtownie obniżała się, osiągając w 2003 r. poziom 11% (w 2002 r. – 12%). Jednocześnie świadczenia te okazały się najbardziej dynamicznymi świadczeniami socjalnymi: od 1990 r. liczba świadczeniobiorców wzrosła pięciokrotnie, osiągając na koniec 2003 r. poziom 548 tys., a na koniec kwietnia 2004 r. – 554 tys. osób. W 2003 r., w stosunku do roku 2002, liczba wypłaconych świadczeń wzrosła o 7,8%, a łączna kwota wypłat wyniosła w 2003 r. 1.596,6 mln zł, czyli o blisko 13% więcej niż w 2002 r. Należności według stanu na koniec grudnia 2003 r. wyniosły 7.161,8 mln zł, a istnienie funduszu alimentacyjnego do końca 2004 r. podwyższyłoby te należności do kwoty 8.743,7 mln zł (w 2002 r. wyniosły one 5.876,4 mln zł).

Na tle innych świadczeń socjalnych realizowanych na rzecz rodzin znajdujących się niejednokrotnie w dużo trudniejszej sytuacji materialnej, świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypadały wyjątkowo korzystnie, choć nie można tego uznać za sprawiedliwe. Efektem tego była rosnąca liczba pozwów o alimenty, nie towarzyszyły temu – to fakt – pozwy o rozwód. Coraz większa liczba alimentów zasądzana była bowiem w rodzinach pełnych. Sądy orzekające w sprawach alimentów często, mając na uwadze dobro dziecka, nie do końca realnie oceniały możliwość wywiązywania

się osoby zobowiązanej do alimentacji z nałożonych na nią obciążeń. Efektem tego był wzrost liczby dłużników i jeszcze gwałtowniejszy wzrost ciążących na nich zobowiązań.

Efektem tego było także nierówne traktowanie dzieci: tych, na rzecz których zasądzone zostały alimenty i tych, które nie korzystały z tej możliwości, mimo niejednokrotnie znacznie gorszej sytuacji rodziny (np. bezrobocie obojga rodziców).

Biorąc powyższe pod uwagę nie jest możliwy powrót do funduszu alimentacyjnego, tym bardziej, że przedstawiane propozycje powielają wady dotychczasowego rozwiązania.

VII. Konieczna jest natomiast poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych przez sąd alimentów, co jest przedmiotem prac rządu. Zakłada się, że nowe przepisy prawne dotyczące egzekucji alimentów wejdą w życie do końca 2004 r. Projekt ustawy regulującej te kwestie przedłożony zostanie przez Ministra Sprawiedliwości i Ministra Polityki Społecznej pod obrady Rady Ministrów w lipcu 2004 r.

Regulacja ta będzie stanowiła odrębny od dotychczasowych przepisów dotyczących egzekucji alimentów akt prawny. Zawierać będzie rozwiązania dotyczące zobowiązań wobec funduszu alimentacyjnego osób zobowiązanych do alimentacji do dnia 30 kwietnia 2004 r., jak również egzekucji alimentów po dniu 1 maja 2004 r.

VII.1. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, z dniem 1 maja 2004 r. fundusz alimentacyjny, przeszedł w stan likwidacji, zaś aktywa i pasywa funduszu stały się aktywami i pasywami Skarbu Państwa.

Likwidatorem funduszu w zakresie spraw o świadczenia z funduszu, do których prawo powstało przed 1 maja 2004 r., został Prezes ZUS.

Prezes ZUS jako likwidator prowadzi bieżące sprawy, ściąga wierzytelności i wykonuje zobowiązania likwidowanego funduszu oraz reprezentuje w tych sprawach Skarb Państwa.

Nie ulega wątpliwości, że obecny stan prawny nie spowoduje zmniejszenia należności wobec funduszu, dlatego też zgłoszone zostaną, po ich zaopiniowaniu przez przedstawicieli samorządów, propozycje:

- podzielenia należności w kwocie 7,1 mld zł, powstałych przed dniem 1 maja 2004 r. na gminy według adresów zobowiązanych, z wyjątkiem należności od tych osób, których adresu nie ustalono lub przebywają za granicą, które nadal będą realizowane przez ZUS,
- dokonania zmiany trybu postępowania egzekucyjnego przeciwko osobie zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych na podstawie tytułu egzekucyjnego ustalającego alimenty na rzecz osoby, która pobierała świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, na przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
- przekazywania wyegzekwowanych przez gminy należności na pomoc dla osób samotnie wychowujących dzieci, działań na rzecz pomocy rodzinie i pomocy społecznej.

Rozwiązanie to spowoduje zainteresowanie realną ściągalnością należności w stosunku do obecnej sytuacji z uwagi na fakt możliwości przekazania wyegzekwowanych kwot na politykę społeczną gminy. Procedura administracyjna w znacznym stopniu usprawni procedurę egzekucyjną.

VII.2. Usprawnienie egzekucji alimentów po dniu 1 maja 2004 r. jest problemem dużo trudniejszym. Dotychczasowe przepisy prawne z formalnego punktu widzenia są prawidłowe, jednakże faktyczny mechanizm egzekucji funkcjonuje w sposób daleki od prawidłowości. Nowa regulacja powinna zawierać następujące elementy.

- 1) wprowadzenie Rejestru Dłużników Alimentacyjnych, który prowadzony byłby przez administrację rządową i służył identyfikowaniu dłużników wobec pracodawców, organów ubezpieczeniowych i banków,
- 2) wprowadzenie obowiązku co półrocznego sprawozdania komornika z przeprowadzonych czynności wobec sądu i osoby, wobec której zasądzono alimenty,
- 3) obowiązek współpracy komornika z pomocą społeczną (badanie sytuacji dłużnika, wobec którego bezskuteczna jest egzekucja, na podstawie wywiadu środowiskowego),
- 4) działania pomocy społecznej wobec osoby zobowiązanej do alimentów:
 - pomoc społeczna kieruje dłużnika do wykonywania przez okres do 6 miesięcy pracy niezwiązanej z wyuczonym zawodem, na zasadach dotyczących robót

publicznych, w wymiarze nieprzekraczającym połowy wymiaru czasu pracy, w instytucjach użyteczności publicznej oraz organizacjach zajmujących się problematyką kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej, z których pokrywana będzie część zobowiązania alimentacyjnego:

- między pomocą społeczną a komornikiem istnieć będzie stały kontakt. Informacje zebrane przez pomoc społeczną w trakcie wywiadu środowiskowego będą przekazywane komornikowi;
- ściganie w trybie art. 209 § 2 kk – jeśli dłużnik nie chce podjąć zatrudnienia lub je porzuca następuje wniosek pomocy społecznej o ściganie dłużnika.

5) działania pomocy społecznej wobec osoby uprawnionej do alimentów poprzez:

- wprowadzenie nowego typu świadczenia z pomocy społecznej o charakterze zwrotnym dla osób posiadających tytuł egzekucyjny w zakresie alimentów. Zwrot dokonywany byłby w trybie administracyjnym z dochodu zobowiązanego do alimentów.

6) skierowanie podstawowych działań karnych wobec osób uchylających się od płacenia alimentów na rzecz kary ograniczenia wolności, czyli wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez sąd w odpowiednim zakładzie pracy, placówce służby zdrowia, opieki społecznej, organizacji lub instytucji niosącej pomoc charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym; wymaga to określenia ułatwień dla przedsiębiorstw i instytucji zatrudniających skazanych na karę ograniczenia wolności zachęcających do zatrudniania skazanych.

7) zmiany zasad egzekucji z wynagrodzenia za pracę na rzecz zmniejszenia kwoty wolnej od egzekucji.

VIII. Wdrożenie ustawy o świadczeniach rodzinnych pozwoliło dostrzec niektóre mankamenty jej rozwiązań. Do najistotniejszych, będących przedmiotem wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego, należy nierówne traktowanie rodzin pełnych i niepełnych, do czego przyczynia się istnienie dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Zniesienie w trakcie prac parlamentarnych nad ustawą o świadczeniach rodzinnych ograniczenia kwoty dodatków z tego tytułu dla jednej rodziny, uczyniło ten dodatek bardzo atrakcyjnym, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych. Korzystać jednak z niego mogą tylko rodziny niepełne, których

samotne rodzicielstwo znajduje potwierdzenie w faktycznym stanie cywilnym rodzica. Przypuszcza się, iż taki przepis spowodował zwiększoną liczbę pozwów rozwodowych, co rzeczywiście odnotowano we wszystkich sądach okręgowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że największa liczba pozwów została wniesiona w tych województwach, w których sądy przyznawały najwyższe alimenty, a w ślad za tym najwyższe były także świadczenia z funduszu alimentacyjnego (województwo lubelskie).

Uznając zarzuty Rzecznika Praw Obywatelskich za w pewnej mierze uzasadnione i jednocześnie biorąc pod uwagę art. 71 Konstytucji RP, który nakazuje szczególną opieką państwa otoczyć rodziny niepełne i wielodzietne, opracowana została nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zakłada ona stopniowe, począwszy od 1 stycznia 2005 r., wprowadzanie dodatkowych świadczeń dla rodzin wychowujących troje i więcej dzieci, jednocześnie jednak proponuje ograniczenie wysokości świadczeń dla rodzin niepełnych. Projekt ustawy znajduje się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i w pierwszych dniach lipca br. przedłożony zostanie pod obrady Rady Ministrów.

IX. Podkreślenia wymaga, że zamierzenia Rządu, będące w części realizacją zastrzeżeń zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, stoją w sprzeczności z propozycjami zawartymi w projekcie poselskim. Rozwiązania tam proponowane mają na celu dalsze utrzymywanie, a nawet pogłębianie różnicowania pomocy udzielanej z budżetu państwa na dzieci będące w jednakowo trudnej sytuacji materialnej. Dlatego Rząd może udzielić poparcia takim przejściowym rozwiązaniom tylko pod warunkiem zracjonalizowania kosztów ich realizacji oraz zminimalizowania problemów związanych z ich wdrożeniem.